

Kvartalsrapport 3 / 2011

Styrets beretning - Resultatregnskap og balanse - Noter

klp

for dagene som kommer

Innhold

Styrets beretning	3
- Resultat	3
- Nøkkeltall	4
Konsernregnskap etter 3. kvartal 2011	
- Resultatregnskap	8
- Balanse	9
- Noter til konsernregnskapet	12
Ikke-finansielt regnskap	27
Regnskap etter 3. kvartal 2011 Kommunal Landspensjonskasse	
- Resultatregnskap	28
- Balanse	29
- Noter til regnskapet	31

Rapport etter tredje kvartal 2011

Verdien av solid og fleksibel bufferkapital tydeliggjort gjennom tredje kvartal

- Samlet resultat til kunder 3,4 milliarder kroner
- Hittil i år utgjør:
 - Verdijustert avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenestepensjon 1,1 prosent
 - Bokført avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenestepensjon 3,7 prosent
 - Avkastning selskapsporteføljen 3,5 prosent
- Kursreguleringsfond 1,9 milliarder kroner

KLP - konsern

Uroen i finansmarkedene forsterket seg gjennom tredje kvartal. Dette tydeliggjorde viktigheten av å ha solide og fleksible buffere.

KLPs kursreguleringsfond utgjorde solide 1,9 milliarder kroner ved utgangen av kvartalet til tross for fallende aksjemarkeder. Markedsverdien av eiendeler ført til amortisert kost har økt, og er ved utgangen av kvartalet 4,1 milliarder kroner høyere enn bokført verdi.

Forvaltningen av livselskapets midler gjennom de første ni måneder har gitt en bokført avkastning på 3,7 prosent og en verdijustert avkastning på 1,1 prosent i markeder preget av mye uro og usikkerhet.

Konsernet hadde ved utgangen av kvartalet en forvaltningskapital på 284,5 milliarder kroner.

Offentlig tjenestepensjon

Kommunal Landspensjonskasse (KLP) er morselskapet i konsernet, og hovedproduktet er offentlig tjenestepensjon.

Resultat i tredje kvartal 2011

Avkastningsresultat

KLP oppnådde i tredje kvartal 2011 et avkastningsresultat (avkastning ut over garantert rente) på -0,3 milliarder kroner (2,0). Finansinntekter fra kundemidler ble på -2,7 milliarder kroner (6,1) i kvartalet. Bokført avkastning på kollektivporteføljen ble 0,6 prosent og verdijustert avkastning ble -1,2 prosent i tredje kvartal.

Risikoresultat

Det var ingen uventede risikoforhold av betydning i selskapets forsikringsbestand i tredje kvartal. Risikoresultat ble 17 millioner kroner for kvartalet og 112 millioner kroner hittil i år.

Administrasjonsresultat

Selskapets administrasjonsresultat viser et overskudd på 7 millioner kroner (19) i tredje kvartal 2011 og 72 millioner kroner hittil i år.

Samlet resultat og fordeling

Samlet resultat til selskapet ble 51 millioner kroner for kvartalet. Samlet kundersresultat ble -316 millioner kroner.

Resultat etter tredje kvartal <i>Millioner kroner</i>	Kunder	Selskapet	Sum
Avkastningsresultat	3 124	3	3 127
Risikoresultat	58	54	112
Administrasjonsresultat		72	72
Rentegarantipremie		158	158
Netto inntekter selskapsportefølje		367	367
Avkastning fra selskapsportefølje tilført kunder	141	-141	-
Resultat pr 3. kvartal 2011	3 324	512	3 836
Resultat pr 3. kvartal 2010	3 595	412	4 007
Resultat 2010	4 651	572	5 222

1) Tall i parentes refererer til tall fra tredje kvartal 2010

Nøkkeltall Prosent	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	Året 2010
Kapitalavkastning I	3,7	3,9	5,1
Kapitalavkastning II	1,1	5,1	7,5
Kapitalavkastning III	1,9	6,0	7,4
Kapitaldekning	11,4	12,3	12,0
Solvensmargindekning	227	216	231
Forsikringsrelaterte driftskostnader i % av gjennomsnittlig kundefond	0,32	0,32	0,34

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen i morselskapet var 257,7 milliarder kroner (238,6) ved utgangen av kvartalet). Forvaltningskapitalen i konsernet var ved utgangen av kvartalet 284,5 milliarder kroner (267,3).

Kapitaldekningen i KLP var ved utgangen av kvartalet 11,4 prosent (12,3), og kjernekapitaldekningen var 9,0 prosent (9,4).

Eiendelssiden i balansen viser en vekst på 13,5 milliarder kroner hittil i år.

Kursreguleringsfondet er 1,9 milliarder kroner ved utgangen av kvartalet, og utgjør i tillegg til tilleggsavsetningene en solid buffer for svingninger i finansmarkedene.

KLP hadde ved utgangen av kvartalet en total soliditetskaptal på 34,7 milliarder kroner som tilsvarer 15,6 prosent av forsikringsfond med rentegaranti.

Styret vurderer selskapets soliditet som tilfredsstillende i forhold til risikoprofil og myndighetskrav.

Premieinntekter

Premieinntektene ble 17 664 millioner kroner (16 910), en økning på 754 millioner kroner fra tredje kvartal i 2010 (4,5 prosent). Veksten i premier kan i første rekke henføres til bestandsveksten. Premie for lønn- og G-regulering utgjorde 7 490 millioner kroner (8 012).

Totale premieinntekter på 17 772 millioner kroner inkluderer også tilflyttede reserver med 108 millioner kroner (50).

Erstatninger

Utbetalte pensjoner og andre erstatninger økte med 10,6 prosent og utgjorde 7 182 millioner kroner (6 491) i hittil i år.

Totale erstatninger på 7 492 millioner kroner inkluderer også fraflyttede reserver med 310 millioner kroner (1 389).

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 230,9 milliarder kroner (214,7), og var pr 30.09.2011 investert som vist nedenfor;

Eiendeler	Andel 30.09. 2011	Avkastning pr 3. kvartal 2011	Avkastning pr 3. kvartal 2010	Andel 31.12. 2010
<i>Alle tall i prosent</i>				
Aksjer	14,3	-14,2	3,6	18,5
Omløpsobligasjoner	22,1	5,7	8,0	22,4
Anleggs-/HTF-obligasjoner	33,7	3,8	3,9	32,8
Utlån	11,2	2,8	2,7	13,0
Eiendom	12,0	5,6	9,3	11,3
Andre finansielle eiendeler	6,6	2,0	2,0	2,0

Tredje kvartal 2011 ble påvirket av en negativ utvikling i aksjemarkedene og økende risikopremier på kreditt. Videre fall i rentene for lange obligasjoner førte på den annen side til verdistigning for porteføljen av omløpsobligasjoner. Svake makro-økonomiske indikatorer og stor usikkerhet rundt gjeldssituasjonen i Europa har preget markedene i tredje kvartal.

KLPs investeringer i statsobligasjoner fra PIIGS-land er begrenset til italienske og spanske papirer. Disse utgjorde 1,9 prosent av investeringene i kollektivporteføljen.

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer inkludert aksjederivater, utgjorde i overkant av 14 prosent ved utgangen av tredje kvartal. Både de internasjonale aksjemarkedene og det norske markedet falt relativt mye gjennom tredje kvartal. KLPs verdensindeks falt med 14,9 prosent, mens Oslo Børs falt med 17,3 prosent gjennom kvartalet.

Omløpsobligasjoner

Omløpsobligasjoner og pengemarkedsinstrumenter utgjorde i underkant av 29 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen pr 30.09.2011. Renteplasseringer i stats- eller statsgaranterte papirer utgjorde i overkant av 30 prosent av KLPs samlede obligasjonsinvesteringer. Den globale statsobligasjonsindeksen fikk en valutasikret avkastning på 4,7 prosent i tredje kvartal, mens den internasjonale kredittobligasjonsindeksen KLP benytter hadde en valutasikret avkastning på 2,4 prosent i tredje kvartal

2011. Den norske statsobligasjonsindeksen hadde en avkastning på 4,8 prosent i tredje kvartal.

Obligasjoner som holdes til forfall

Investering i obligasjoner som holdes til forfall, utgjorde i underkant av 34 prosent av kollektivporteføljen pr 30.09. Ikke-regnskapsførte merverdier på finansielle eiendeler som føres til amortisert kost, har økt gjennom tredje kvartal, og var rundt 3,4 milliarder kroner pr 30.09. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av meget kredittverdige utstedere. Det er ikke foretatt nedskrivninger som følge av kredittap i 2011.

Eiendom

Eiendomsinvesteringer utgjorde 12 prosent av kollektivporteføljen pr 30.09. KLP gjennomfører en grundig verdivurdering av sin eiendomsmasse hvert kvartal. Gjennomgangen i tredje kvartal gir grunnlag for en mindre oppskrivning i kollektivporteføljen med 46,8 millioner kroner. Virksomhetsavkastningen i kollektivporteføljen inkludert verdiregulering var 1,3 prosent tredje kvartal.

Utlån

KLPs utlån i kollektivporteføljen var 25,5 milliarder kroner. Dette fordelte seg med 18,9 milliarder kroner i utlån til kommuner og andre arbeidsgivere, og 6,6 milliarder kroner i pantesikrede boliglån. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet, uten tap på kommunelån og meget beskjedne avsetninger på boliglån. Ikke-regnskapsførte merverdier på fastrente lån i utlånsporteføljen utgjorde 268 millioner kroner pr 30.09.

Selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter plassering av egenkapital og innlånt ansvarlig kapital.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont, med en målsetting om stabil avkastning og vekst i egenkapitalen. Investeringene i selskapsporteføljen hadde en avkastning på 3,5 prosent ved utgangen av tredje kvartal.

Rammebetingelser, produkt- og markedsforhold

Resultatet av årets anbudsprosesser innen offentlig tjenestepensjon er så langt positivt. KLP har vunnet begge de to konkurransene som er avsluttet, med premiereserver på ca 1 milliard kroner.

Det er fortsatt seks kommuner som har pensjonsordningene sine på anbud og som enda ikke har truffet beslutning om leverandør. Disse representerer premiereserver på totalt 1,9 milliarder kroner. To av disse kommunene er i dag i KLP, og har premiereserver for til sammen ca 600 millioner kroner.

Arbeidet frem mot innføringen av Solvens II går i henhold til planen. Viktige avklaringer innenfor regelverket foreligger fortsatt ikke, hvilket gjør prosessen mer utfordrende.

Datterselskapenes forretningsområder

Privat tjenestepensjon

Konsernets satsing på privat tjenestepensjon skjer i datterselskapet KLP Bedriftspensjon AS.

Det er høy aktivitet i KLP Bedriftspensjon, og dette gjør seg utslag i en tilfredsstillende volumvekst. De forsikringsmessige fond utgjør 810 millioner kroner (517) pr 30.09.

KLP Bedriftspensjon oppnådde en bokført avkastning i kollektivporteføljen på 0,4 prosent og en verdijustert avkastning på -1,3 prosent i tredje kvartal. Hittil i år utgjør verdijustert avkastning 1,3 prosent og bokført avkastning 3,8 prosent. Kundene på innskuddspensjon oppnådde en avkastning på -5,8 prosent for kvartalet.

Selskapets avkastning i tredje kvartal er preget av urolige finansmarkeder. Resultat til kunder i kvartalet ble -4,5 millioner kroner (6,3), men var positivt hittil i år med 6,8 millioner kroner.

Administrasjonsresultatet er fortsatt preget av lavt volum i forhold til investeringsnivået i systemer og andre kostnader. Medregnet et negativt administrasjonsresultat på 19 millioner kroner (-6,4), ble selskapets totalresultat hittil i år 13,8 millioner kroner (-12,1).

Avkastning	Hittil pr 3. kvartal		
	2011	2010	Året 2010
Kollektivporteføljen			
Kapitalavkastning I	3,8	5,1	6,0
Kapitalavkastning II	1,3	5,6	8,3
Innskuddspensjon med investeringsvalg	-4,1	4,4	9,3
Profil P90	-12,8		12,1
Profil P80			11,2
Profil P70	-8,7		10,5
Profil P60	-6,4		9,9
Profil P50	-4,1		9,2
Profil P40	-1,8		8,5
Profil P30	-0,4		7,0
Profil P20	1,9		6,2
Profil P10	3,3		2,5

Profilnavn indikerer andel aksjer i porteføljen.

Skadeforsikring

KLP Skadeforsikring AS hadde pr utgangen av tredje kvartal et driftsresultat på 33,4 millioner kroner (59,5). Svake aksjemarkeder medførte at netto finansinntekter er på -4,5 millioner kroner i tredje kvartal.

Skadeprosent for egen regning var 97,4 prosent for årets forretning (95,7). Forretning knyttet til motorvogn og eiendom har svekket forsikringsresultatet. Selskapet har så langt i år ikke fått innrapportert nye enkeltskader over 10 millioner kroner.

KLP Skadeforsikring vinner stadig økt innpass i personkunde-markedet med 33 millioner kroner i netto nysalg etter årets ni første måneder.

Det er fortsatt positivt avviklingsresultat fra tidligere års reserver med 55,7 millioner kroner.

Opptjent premie for egen regning har økt med 10,6 prosent sammenlignet med samme tid i fjor.

Verdipapirforvaltning

Verdipapirforvaltningen i KLP konsernet ivaretas av KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS, og midlene forvaltes i diskresjonære mandater og verdipapirfond. Ved utgangen av tredje kvartal 2011 ble det forvaltet i alt 180 milliarder kroner for konsernkunder og 13 milliarder kroner for konserneksterne kunder.

I løpet av kvartalet ble det startet opp forvaltning av indeksnære fond som investerer i fremvoksende markeder. Det er etablert ett fond for institusjonelle investorer og ett fond for personkunder.

I tillegg til dette er det etablert et fond som baserer seg på den såkalte "All country"-indeksen, som investerer både i utviklede og fremvoksende markeder.

Bankvirksomhet

Etter snart to års drift som nettbank har KLP Banken i september passert 2,4 milliarder kroner i utlån til personkunder. Utlånsveksten hittil i år er over 95 prosent. Det er god etterspørsmål etter nye boliglån, men markedet er preget av sterk konkurranse.

Siden oppstarten er det lagt vekt på å tilby gode vilkår på innskudd, og KLP Banken er blant markedslederne. Medlemmene i KLPs pensjonsordninger tilbys spesielt gode innskuddsvilkår. Av de aktive innskuddskundene er 61 prosent medlemmer.

KLP Banken forvalter i tillegg en eksisterende portefølje av boliglån på ca 6,6 milliarder kroner for KLP. Denne porteføljen er fallende da nye lån til personmarkedet kun tilbys fra KLP Banken.

KLP Kommunekreditt er merkenavnet på konsernets utlån til offentlig sektor. Utlånsvolumet er ca 44 milliarder kroner ved utløpet av tredje kvartal, hvorav 25 milliarder er lånefinansiert og 19 milliarder er finansiert med livselskapets midler. Den lånefinansierte utlånsvirksomheten er i hovedsak basert på utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i Norge og utlandet, på løpetider fra 1 til 10 år. Da KLP overtok Kommunekreditt Norge AS i 2009 ble det etablert en innlånsavtale med Eksportfinans for å finansiere de overtatte utlån. I september 2011 ble siste avdrag på dette innlånet innfridd.

Konsernaktiviteter

KLP og samfunnet

KLP avla for første gang et ikke-finansielt regnskap i 2010. Denne praksis videreføres inn i 2011, slik at denne kvartalsrapporten omfatter et ikke-finansielt regnskap som erstatter hoveddelen av den tidligere skriftlige beskrivelse.

Ansvarlig investor og eier

KLP og KLP-fondene er aktive eiere, og legger vekt på å bruke sin stemmerett på generalforsamlinger i de selskaper de har aksjer. Et viktig element i dette arbeidet er også en aktiv dialog med de aktuelle selskapene.

Pr tredje kvartal har KLP og KLP-fondene stemt på totalt 110 generalforsamlinger i selskaper på Oslo Børs hittil i år. Dette

tilsvarer 92 prosent av de generalforsamlinger KLP har hatt stemmerett på. Samlet har KLP på disse generalforsamlingene stemt på rundt 1 200 saker. I ca 12 prosent av disse sakene har KLP valgt å stemme mot styrets forslag.

Organisasjonen

Leif Magne Andersen er ansatt som ny administrerende direktør i KLP Banken.

Fremtidsutsikter

Usikkerhet og uro i finansmarkedene er forhold man må leve med. KLP møter dette ved å bygge opp soliditet i år med gode resultater. Forvaltningens sammensetting styres fortløpende slik at selskapets inntektsmål sikres, og slik at risikoen i porteføljene står i forhold til selskapets risikobærende evne.

KLP hadde ikke behov for å redusere aksjeporteføljen som følge av børsfallet i tredje kvartal. Med positive aksjemarkeder hittil i fjerde kvartal har dette vist seg å være lønnsomt. KLP er godt posisjonert for å ta del i en eventuell videre oppgang, men er også godt rustet til å tåle en negativ markedsutvikling.

Det er sterk konkurranse i markedet for offentlig tjenstepensjon. Tilbakemeldingen fra kunder, både direkte og gjennom resultatet fra anbudskonkurransene så langt i år, er gode. Det inspirerer til å fortsette vårt arbeid med vekt på god avkastning, god service og effektiv drift.

Oslo, 1. november 2011

Styret i Kommunal Landspensjonskasse

Arne Øren
Leder

Finn Jebsen
Nestleder

Gunn Marit Helgesen

Marit Torgersen

Herlof Nilssen

Jan Helge Gulbrandsen

Siv Holland
Valgt av og blant de ansatte

Freddy Larsen
Valgt av og blant de ansatte

Konsernregnskap etter 3. kvartal 2011

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	01.01.11- 30.09.11	01.01.10- 30.09.10	01.01.10 - 31.12.10
	Premieinntekter for egen regning	11 294	10 993	18 414	17 529	20 959
	Løpende avkastning fra finansielle eiendeler	1 681	2 498	7 196	6 127	7 542
	Netto renteinntekt bank	34	15	88	26	87
	Netto verdiendringer på finansielle instrumenter	-4 325	2 777	-5 570	2 763	5 920
5	Netto inntekter fra investeringseiendommer	302	1 027	1 526	2 241	2 907
	Andre inntekter	190	201	563	576	781
	Sum netto inntekter	9 176	17 511	22 217	29 262	38 196
	Erstatninger for egen regning	-2 640	-2 289	-7 879	-8 397	-10 590
	Endring i forsikringsmessige avsetninger	-9 986	-9 953	-14 513	-12 910	-15 394
	Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	-411	38	-347	-313	-301
4	Driftskostnader	-278	-211	-767	-689	-980
	Andre kostnader	-167	-143	-498	-488	-670
	Sum kostnader	-13 482	-12 557	-24 003	-22 797	-27 935
	Driftsresultat	-4 305	4 954	-1 787	6 464	10 261
	Til/fra kursreguleringsfond i livsforsikring	4 037	-2 614	5 607	-2 491	-5 077
	Til tilleggsavsetninger i livsforsikring	31	0	31	0	-2 074
	Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	290	-2 115	-3 361	-3 605	-2 586
3	Resultat før skatt	53	225	490	368	524
	Skattekostnad	0	0	-21	0	-21
	Resultat	53	225	470	368	503
	Revaluering egne eiendommer	0	1	73	26	43
	Valutaomregning utenlandske datterselskaper	55	-72	-19	18	26
	Sum utvidet resultat	56	-71	54	44	69
	Totalresultat	108	154	523	412	572

Konsernregnskap etter 3. kvartal 2011

Noter	Balanse Millioner kroner	30.09. 2011	30.09. 2010	31.12. 2010
EIENDELER				
	Immaterielle eiendeler	370	421	366
	Varige driftsmidler	1 041	988	959
	Investeringer i tilknyttede selskap	3	3	3
5	Investeringseiendom	28 106	25 621	26 105
9	Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	41 684	46 773	42 291
9	Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	41 923	32 389	39 897
8,9	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultat	3 447	19 024	3 974
9	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	50 421	38 105	52 041
8,9	Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat	70 574	64 729	64 305
8	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	33 860	26 898	35 933
8,9	Finansielle derivater	758	1 083	1 386
	Lån og fordringer øvrige inkl. fordringer på forsikringstakere	8 990	9 022	1 460
9	Eiendeler i innskuddsbasert livsforsikring	176	104	126
	Kontanter og bankinnskudd	3 165	2 157	2 924
	Sum eiendeler	284 518	267 318	271 769
EGENKAPITAL OG GJELD				
	Innskutt egenkapital	6 217	5 626	5 628
	Opptjent egenkapital	5 709	5 026	5 186
	Sum egenkapital	11 927	10 652	10 814
6	Fondsobligasjonslån	1 119	1 001	973
6	Ansvarlig lånekapital	3 146	3 121	3 100
	Pensjonsforpliktelse	476	522	476
7	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	238 737	222 528	227 966
7	Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	176	104	126
	Premie-, erstatnings-, og sikkerhetsfondsavsetning i skadeforsikring	2 598	2 611	2 544
6	Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	22 074	6 495	9 250
6, 8	Gjeld til kredittinstitusjoner	887	17 270	13 287
6	Gjeld til og innskudd kunder	1 715	656	1 026
8	Finansielle derivater	1 518	741	520
	Utsatt skatteforpliktelse	41	0	21
	Annen kortsiktig gjeld	104	1 617	1 665
	Sum gjeld	272 591	256 667	260 955
	Sum egenkapital og gjeld	284 518	267 318	271 769
	Betingede forpliktelse	3 566	2 879	3 678

Konsernregnskap etter 3. kvartal 2011

Kontantstrømoppstilling	01.01.11	01.01.11	01.01.11	01.01.10	01.01.10
Millioner kroner	-30.09.11	-30.06.11	-31.03.11	-31.12.10	-30.09.10
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	8 460	8 269	4 757	17 526	12 663
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-8 372	-6 074	-1 719	-6 047	-6 478
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	153	-337	-2 392	-10 668	-6 141
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	241	1 857	647	810	44
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	2 924	2 924	2 924	2 113	2 113
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	3 165	4 782	3 571	2 924	2 157

Konsernregnskap etter 3. kvartal 2011

Oppstilling av endringer i egenkapital

2011 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 186	10 814
Resultat	0	470	470
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	73	73
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	-19	-19
Sum utvidet resultat	0	54	54
Sum totalresultat	0	523	523
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	596	0	596
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-7	0	-7
Sum transaksjoner med eierne	589	0	589
Egenkapital 30.09.2011	6 217	5 709	11 927

2010 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2010	5 107	4 614	9 721
Resultat	0	368	368
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	26	26
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	18	18
Sum utvidet resultat	0	44	44
Sum totalresultat	0	412	412
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	556	0	556
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-35	0	-35
Sum transaksjoner med eierne	521	0	521
Egenkapital 30.09.2010	5 626	5 026	10 652

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med datterselskaper for perioden 01.01.2011 – 30.09.2011. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet til konsernet er avlagt etter internasjonalt EU-godkjente regnskapsstandarder (IAS/IFRS). Denne delårsrapporten er utarbeidet i henhold til IAS 34 "Interim Financial Reporting" og følger de samme regnskapsprinsipper som benyttes i årsregnskapet for 2010.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2010. Dette kan lastes ned på www.klp.no.

Note 2 Nøkkeltall - akkumulert

Millioner kroner	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10	Q4-09
KLP Konsern								
Resultat før skatt	490	438	188	524	368	143	102	776
Forvaltningskapital	284 518	285 149	287 849	271 736	267 318	263 880	258 128	258 549
Egenkapital	11 927	11 228	11 031	10 814	10 632	9 958	9 829	9 721
Kapitaldekning	11,0 %	10,8 %	11,0 %	11,5 %	11,6 %	11,6 %	n/a	12,0 %
Antall ansatte i konsernet	769	768	753	762	763	755	745	741
Kommunal Landspensjonskasse								
Resultat før skatt	512	461	222	572	412	258	134	738
Premieinntekter for egen regning	17 772	6 649	3 315	20 345	16 960	5 984	2 956	18 868
- herav tilflyttet premiereserve	108	63	63	54	49	20	17	285
Erstatninger for egen regning	7 492	4 991	2 633	10 082	7 881	5 589	3 415	9 979
- herav fraflyttet premiereserve, tilleggsavs. og kursreguleringsfond	310	309	297	1 389	1 389	1 387	1 328	2 069
Netto investeringer i kollektivporteføljen	230 914	236 763	240 414	225 522	214 704	208 638	208 273	204 237
Netto investeringer i investeringsvalgporteføljen	1 380	1 453	1 338	274	267	254	248	239
Forsikringskundes fond inkludert opptjent resultat	238 102	233 982	229 445	227 533	222 120	208 740	208 239	204 486
- herav fond med garantert avkastning	223 335	214 061	207 968	207 026	203 870	196 573	194 476	193 641
Ansvarlig kapital	14 433	13 631	13 765	13 221	13 201	12 705	12 595	12 606
Risikoresultat	112	95	53	160	61	45	20	274
Avkastningsresultat	3 127	3 455	1 915	4 280	3 371	1 360	996	6 126
Administrasjonsresultat	72	65	30	82	79	60	36	161
Soliditetskapital	34 657	35 408	33 427	33 308	34 583	28 940	29 533	25 329
Solvensmargindekning	227 %	227 %	230 %	224 %	216 %	219 %	220 %	222 %
Kapitaldekning	11,4 %	11,2 %	11,5 %	12,0 %	12,3 %	12,2 %	12,7 %	12,6 %
Kjernekapitaldekning	9,0 %	8,8 %	9,0 %	9,3 %	9,4 %	9,2 %	9,7 %	9,6 %
Bokført avkastning kollektivportefølje	3,7 %	3,1 %	1,6 %	5,1 %	3,9 %	2,2 %	1,2 %	6,4 %
Verdijustert avkastning kollektivportefølje	1,1 %	2,3 %	1,2 %	7,5 %	5,1 %	2,1 %	2,2 %	7,7 %
Avkastning investeringsvalgportefølje	-0,3 %	1,9 %	1,1 %	8,6 %	5,3 %	1,7 %	2,6 %	9,2 %
Avkastning selskapsporteføljen	3,5 %	3,3 %	1,7 %	5,2 %	3,8 %	2,4 %	1,1 %	6,7 %

Millioner kroner	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10	Q4-09
KLP Skadeforsikring AS								
Resultat før skatt	33	40	12	78	60	12	36	217
Forfalt bruttopremie	586	520	365	631	574	521	362	609
Premieinntekter for egen regning	442	288	141	539	400	265	131	569
Egenkapital	497	501	483	483	454	424	446	430
Skadeprosent	82,5 %	82,3 %	94,4 %	91,5 %	94,2 %	108,0 %	106,9 %	66,5 %
Combined-ratio	109,6 %	109,6 %	123,3 %	121,9 %	123,1 %	134,9 %	134,3 %	95,5 %
Avkastning på midler til forvaltning	2,6 %	2,8 %	1,3 %	7,2 %	5,2 %	2,7 %	2,5 %	8,3 %
Kapitaldekning	30,9 %	30,0 %	31,5 %	32,0 %	27,1 %	29,8 %	29,9 %	33,6 %
Ansvarlig kapital	439	438	436	433	381	387	383	387
Årlig premievolum person	82	54	25	79	51	33	15	39
Årlig premievolum arbeidsgiver	504	466	341	552	524	488	347	570
Netto nyttegning (akkumulert innenfor året)	44	34	15	68	51	40	12	52

KLP Bedriftspensjon AS

Resultat før skatt	-13,8	-6,8	-2,4	-17,1	-12,1	-7,1	-3,1	-13,5
Premieinntekter for egen regning	259,6	212,3	47,8	149,5	113,1	93,1	80,1	51,6
- herav tilflyttet premiereserve	191,2	166,3	25,3	97,7	77,0	73,0	68,0	26,6
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	810,3	796,3	622,3	559,0	512,8	485,6	486,8	389,3
- herav fond med garantert avkastning	589,9	566,6	423,0	396,3	392,1	389,7	380,5	358,6
Avkastningsresultat	6,6	11,9	8,1	9,9	9,5	2,5	4,7	11,6
Risikoresultat	2,8	2,3	1,2	3,6	3,4	3,2	1,2	1,2
Administrasjonsresultat	-19,0	-11,6	-4,9	-23,4	-17,5	-11,1	-5,3	-18,3
Ansvarlig kapital	32,3	39,4	43,9	46,7	51,5	24,9	29,3	32,5
Soliditetskapital	77,6	88,2	87,8	89,3	95,7	63,3	72,9	68,1
Kapitaldekning	9,4 %	12,0 %	16,8 %	19,6 %	23,1 %	11,9 %	14,2 %	18,9 %
Bokført kapitalavkastning kollektivportefølje	3,8 %	4,2 %	2,6 %	6,0 %	5,1 %	3,1 %	2,0 %	7,1 %
Verdijustet kapitalavkastning kollektivportefølje	1,3 %	2,6 %	1,5 %	8,3 %	5,6 %	2,4 %	2,5 %	8,3 %
Avkastning innskuddspensjon med investeringsvalg	-3,9 %	1,9 %	1,5 %	9,3 %	4,4 %	-2,0 %	2,9 %	23,3 %
Avkastning selskapsportefølje	3,2 %	1,9 %	0,6 %	5,0 %	4,6 %	2,4 %	1,4 %	8,4 %

Millioner kroner	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10	Q4-09
KLP Banken Konsern								
Resultat før skatt	-33,5	-20,9	1,6	35,9	-8,0	-4,9	-19,8	6,1
Netto renteinntekter	11,1	10,1	11,3	31,6	25,6	10,3	5,8	144,4
Øvrige driftsinntekter	46,2	30,9	17,6	54,6	35,8	20,7	10,1	17,9
Driftskostnader og avskrivninger	-97,7	-62,4	-28,5	-109,6	-79,8	-53,1	-28,8	-76,6
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	7,0	0,5	1,1	59,2	10,5	17,2	-7,0	-79,6
Innskudd	1 715,1	1 530,4	1 440,9	1 025,7	656,2	539,7	359,2	35,6
Utlån med pant i bolig	2 476,9	2 057,0	1 614,3	1 266,6	797,9	345,1	49,1	-
Utlån med offentlig garanti	25 652	24 732	24 794	25 062	26 433	26 909	32 374	33 158
Misligholdte lån	40,8	3,5	-	-	-	-	-	-
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	22 132	18 635	13 629	9 245	6 487	3 000	3 000	3 000
Andre innlån	6 010	8 313	11 819	16 167	19 782	24 076	29 229	30 241
Forvaltningskapital	31 387	29 859	28 237	27 865	28 310	29 005	33 968	34 666
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	29 626	28 862	28 051	31 252	31 488	31 835	34 317	17 334
Egenkapital	1 170	1 179	1 189	1 186	1 187	1 190	1 175	1 195
Rentenetto	0,04 %	0,04 %	0,04 %	0,10 %	0,08 %	0,03 %	0,02 %	0,83 %
Resultat av ordinær drift før skatt	-0,11 %	-0,07 %	0,01 %	0,11 %	-0,03 %	-0,02 %	-0,06 %	0,04 %
Resultat av ordinær drift eks. virkelig verdi vurderinger, før skatt	-0,14 %	-0,07 %	0,00 %	-0,07 %	-0,06 %	-0,07 %	-0,04 %	0,49 %
Egenkapitalavkastning før skatt	-2,86 %	-1,78 %	0,13 %	3,02 %	-0,67 %	-0,41 %	-1,69 %	0,51 %
Kapitaldekning	15,6 %	17,1 %	17,7 %	14,2 %	17,6 %	17,9 %	16,2 %	16,0 %
Antall personkunder	13 535	12 555	10 082	7 965	6 099	4 512	2 767	411
Herav medlemmer i KLP	8 217	7 495	5 936	4 729	3 728	2 819	1 833	408

KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS

Resultat før skatt	21,0	14,0	2,5	19,2	7,3	0,3	-12,9	11,5
Totale midler til forvaltning	192 636	192 446	186 521	185 714	172 810	166 424	171 052	167 052
Midler forvaltet for eksterne kunder	13 143	14 704	13 820	14 170	12 771	11 862	12 461	11 378

Note 3 Segmentinformasjon - resultat (etter IFRS) pr virksomhetsområde

Tidsrekke resultat - kvartalstall

Millioner kroner	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10	Q4-09
Sum inntekter	13 535	6 457	7 340	11 647	12 808	5 657	8 140	7 049
Sum kostnader	-13 482	-6 207	-7 153	-11 491	-12 583	-5 615	-8 038	-6 786
Konsernresultat før skatt	53	250	188	156	225	41	102	263
Resultat for virksomhetsområder								
Livsforsikring	84	215	172	84	174	36	98	236
Skadeforsikring	-20	40	12	18	47	-24	36	38
Bank	-15	-21	2	41	-3	15	-20	-14
Kapitalforvaltning	5	14	2	12	6	14	-13	2
Øvrig virksomhet	-1	2	0	0	0	1	0	1
Konsernresultat før skatt	53	250	188	156	225	41	102	263

Note 4 Driftskostnader

Millioner kroner	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	01.01.11 -30.09.11	01.01.10 -30.09.10	01.01.10 -31.12.10
Artsinndeling					
Personalkostnader	161	100	462	385	540
Avskrivninger	23	20	61	50	156
Andre driftskostnader	94	91	243	254	284
Sum driftskostnader	278	211	767	689	980

Note 5 Investeringsiendom

Resultat Millioner kroner	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	01.01.11 -30.09.11	01.01.10 -30.09.10	01.01.10 -31.12.10
Netto leieinntekter m.v.	256	331	1 133	923	1 316
Verdiregulering	46	696	393	1 317	1 591
Netto inntekter fra investeringseiendommer	302	1 027	1 526	2 241	2 907

Balanse Millioner kroner	30.09.2011	30.09.2010	31.12.2010
Inngående balanse	26 105	23 089	23 089
Verdiregulering	393	1 317	1 591
Netto tilgang	1 614	1 722	1 074
Øvrige endringer	- 5	-507	351
Utgående balanse Investeringsiendom	28 106	25 621	26 105

Note 6 Finansiell gjeld

Millioner kroner	Pålydende i NOK ¹	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 30.09.2011	Bokført verdi 30.09.2010	Bokført verdi 31.12.2010
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån							
Evigvarende ansvarlig lån							
Kommunal Landspensjonskasse	2 372	EUR	Fast	Evig- varende	2 411	2 445	2 415
Kommunal Landspensjonskasse	554	JPY	Fast	Evig- varende	736	677	685
Fondsobligasjonslån							
Kommunal Landspensjonskasse	984	JPY	Fast	2034	1 119	1 001	973
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	3 910				4 265	4 122	4 074
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer							
Obligasjoner med fortrinnsrett							
KLP Kommunekreditt	0	NOK	Flytende	2011	0	3 000	3 000
KLP Kommunekreditt	5 900	NOK	Flytende	2012	5 900	0	1 500
KLP Kommunekreditt	4 000	NOK	Flytende	2013	4 000	0	1 000
KLP Kommunekreditt	1 095	NOK	Flytende	2013	1 095	0	0
KLP Kommunekreditt	4 000	SEK	Flytende	2014	4 000	0	0
KLP Kommunekreditt	4 300	NOK	Flytende	2015	4 300	3 496	3 500
KLP Kommunekreditt	2 000	NOK	Fast	2015	2 000	0	0
KLP Kommunekreditt	750	NOK	Fast	2020	750	0	250
Verdijusteringer og påløpte renter					29	0	0
Sum obligasjoner med fortrinnsrett	22 045				22 074	6 495	9 250
Gjeld til kredittinstitusjoner							
KLP Kreditt	0	NOK	Flytende	2010	0	4 321	0
KLP Kreditt	0	NOK	Flytende	2011	0	12 949	12 958
KLP Banken	500	NOK	Fast	2012	559	0	0
Kommunal Landspensjonskasse	328	NOK/ EUR/USD	Flytende	2011	328	0	330
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	828				887	17 270	13 287
Gjeld til og innskudd fra kunder ²							
Privat	1 695	NOK			1 695	656	905
Næring	20	NOK			20	0	121
Sum gjeld og innskudd kunder	1 715				1 715	656	1 026
Sum finansiell gjeld	28 498				28 941	28 544	27 636

Noten viser finansiell gjeld konsernet har ved periodeslutt.

I 3. kvartal 2011 hadde KLP Kreditt sitt siste avdrag på lånet de hadde til Eksportfinans.

¹ Pålydende i NOK er beløpet ved opptaksdato.

² Det er ikke kontraktfestet forfall på innskudd.

Note 7 Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring

Millioner kroner	30.09. 2011	30.09. 2010	31.12. 2010
Premiereserve	221 246	204 347	206 707
Premiefond, bufferfond og pensjonistenes overskuddsfond	2 161	1 583	954
Tilleggsavsetning	10 173	8 113	10 179
Kursreguleringsfond	1 856	4 878	7 463
Andre avsetninger	116	112	77
Udisponert resultat tilført forsikringskontraktene	3 361	3 599	2 586
Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	238 913	222 632	227 966

Note 8 Virkelig verdi hierarki

Millioner kroner	30.09.2011	30.09.2010	31.12.2010
Eiendeler¹			
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	-	-	-
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	3 447	19 024	3 974
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	-	-	-
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	3 447	19 024	3 974
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	47 652	43 686	44 177
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	22 923	21 043	20 128
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	-	-	-
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)	70 574	64 729	64 305
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	29 445	24 374	32 335
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2 049	1 058	2 008
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	2 366	1 465	1 589
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)	33 860	26 897	35 933
Finansielle derivater			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	-	-	-
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	758	1 083	1 386
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	-	-	-
Finansielle derivater	758	1 083	1 386
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	108 640	111 734	105 598

Note 8 Virkelig verdi hierarki (forts.)

Millioner kroner	30.09.2011	30.09.2010	31.12.2010
Forpliktelser			
Finansielle derivater			
Nivå 1: Verdssettelse basert på priser i et aktivt marked	-	-	-
Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedsdata	1 518	741	520
Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	-	-	-
Finansielle derivater	1 518	741	520
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Nivå 1: Verdssettelse basert på priser i et aktivt marked	328	-	330
Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedsdata	559	17 270	12 958
Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	-	-	-
Gjeld til kredittinstitusjoner	887	17 270	13 287
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	2 405	18 011	13 807

Endringer i nivå 3 Millioner kroner	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	2010
Inngående balanse	1 589	1 349	889
Solgt	-292	-80	-390
Kjøpt	775	244	975
Urealiserte endringer	293	-48	115
Realisert gevinst/tap	30	23	66
Utgående balanse	2 366	1 465	1 589

¹ I tillegg til eiendelene som er listet opp, faller også eiendeler i innskuddsbaserte ordninger inn under virkelig verdi hierarkiet. I tabellen holdes dette utenfor, men av de 175 millioner kronene ville dette tillegget utgjort 75 millioner i aksjer og andeler i nivå 1 og 100 millioner i gjeldsinstrumenter til virkelig verdi i nivå 1 pr 30.09.2011.

Kvartalskolonnene under "endringer i nivå 3" er hittil i år. 2010 kolonnen viser endringer for hele året.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked (se over) for identiske eien deler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata, men hvor instrumentet ikke anses å ha et aktivt marked. Dette inkluderer hovedsakelig priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke er innehar høy nok omsetningsfrekvens, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller hvor markedet anses som inaktivt. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos KLP konsernet er blant annet unoterte aksjer og Private Equity.

Note 9 Kredittrisiko

30.09.2011	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	3 022	1 058	9	865	4 954
Offentlig garanti	1 070	0	0	0	204	1 275
Sparebanker	0	0	49	0	221	270
Stat og statsgaranti innen OECD	21 060	828	1 591	0	0	23 480
Statsforetak og Covered Bonds	3 021	0	0	0	1 491	4 512
Øvrige	241	997	2 611	0	3 345	7 194
Sum	25 393	4 847	5 309	9	6 126	41 684
Gjeldsinstrumenter som klassifiseres som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	502	255	4 179	0	1 554	6 489
Offentlig garanti	1 133	31	0	0	678	1 842
Sparebanker	0	0	443	0	675	1 118
Stat og statsgaranti innen OECD	14 398	0	2 023	0	0	16 422
Statsforetak og Covered Bonds	4 721	1 131	2 002	0	1 557	9 411
Øvrige	0	856	2 065	384	3 335	6 640
Sum	20 754	2 273	10 713	384	7 799	41 923
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Finans- og kredittforetak	70	3 470	2 395	10	1 990	7 936
Offentlig garanti	682	6	0	0	734	1 423
Sparebanker	0	0	721	0	6 571	7 292
Stat og statsgaranti innen OECD	5 531	3 761	367	0	0	9 659
Statsforetak og Covered Bonds	447	0	11	0	1 502	1 960
Øvrige	0	334	11	28	3 829	4 201
Sum	6 730	7 571	3 506	38	14 626	32 471
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	180	0	0	180
Finland	0	0	0	0	0	0
Norge	0	81	140	0	0	221
Storbritannia	0	0	0	0	0	0
Sveits	0	0	8	0	0	8
Sverige	0	0	108	0	0	108
Tyskland	0	0	4	0	0	4
USA	0	0	236	0	0	236
Sum	0	81	677	0	0	758

Note 9 Kredittrisiko, forts.

30.09.2011	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Finans- og kredittforetak	0	0	0	0	1 190	1 190
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	119	119
Øvrige	0	0	14 559	0	12 770	27 329
Sum	0	0	14 559	0	14 079	28 638
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	664	0	0	664
Norge	0	436	1 530	0	2 481	4 446
Storbritannia	0	2 997	0	0	0	2 997
Sverige	0	35	116	0	0	151
USA	0	0	450	0	0	450
Frankrike	0	757	0	0	0	757
Sum	0	4 224	2 760	0	2 481	9 465
Sum verdipapirer	52 877	18 996	37 524	431	45 111	154 938
Millioner kroner		0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder ¹						
Offentlig sektor ¹		0	41 462	0	0	41 462
Foretak		0	0	0	3 257	3 257
Privatpersoner		0	0	9 139	10	9 149
Sum		0	41 462	9 139	3 267	53 868

Note 9 Kredittrisiko, forts.

31.12.2010	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	3 067	1 556	9	917	5 549
Offentlig garanti	1 030	0	0	0	50	1 080
Sparebanker	0	0	49	0	278	328
Stat og statsgaranti innen OECD	21 420	839	1 587	0	0	23 845
Statsforetak og Covered Bonds	3 007	0	0	0	1 466	4 473
Øvrige	0	542	2 984	0	3 491	7 016
Sum	25 456	4 447	6 176	9	6 203	42 291
Gjeldsinstrumenter som klassifiseres som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	510	1 717	2 694	0	1 306	6 228
Offentlig garanti	1 111	30	0	0	679	1 820
Sparebanker	0	0	656	0	788	1 443
Stat og statsgaranti innen OECD	13 924	0	2 045	0	0	15 970
Statsforetak og Covered Bonds	4 689	1 118	263	0	1 862	7 931
Øvrige	0	259	2 650	359	3 237	6 505
Sum	20 234	3 124	8 308	359	7 872	39 897
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og sertifikater						
Finans- og kredittforetak	0	2 857	2 751	20	846	6 474
Offentlig garanti	643	0	0	0	756	1 399
Sparebanker	0	0	657	0	6 066	6 722
Stat og statsgaranti innen OECD	7 080	1 554	379	0	0	9 013
Statsforetak og Covered Bonds	522	0	0	0	971	1 493
Øvrige	0	0	118	106	2 602	2 826
Sum	8 244	4 411	3 905	126	11 242	27 927
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	358	0	0	358
Finland	0	459	0	0	0	459
Norge	0	106	23	0	0	128
Storbritannia	0	8	4	0	0	12
Sveits	0	0	260	0	0	260
Sverige	0	0	68	0	0	68
USA	0	0	101	0	0	101
Sum	0	573	813	0	0	1 386

Note 9 Kredittrisiko, forts.

31.12.2010	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Offentlig sektor, finans og kredittforetak	0	0	0	0	1 053	1 053
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	106	106
Øvrige	0	0	13 369	0	12 081	25 450
Sum	0	0	13 369	0	13 240	26 609
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	21	0	0	21
Frankrike	0	894	0	0	0	894
Norge	0	573	1 630	0	2 480	4 683
Storbritannia	0	2 884	0	0	0	2 884
Sverige	0	82	651	0	0	733
USA	0	105	448	0	0	554
Sum	0	4 538	2 751	0	2 480	9 769
Sum verdipapirer	53 935	17 093	35 322	494	41 036	147 880

Millioner kroner	0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder ¹					
Offentlig sektor	3	42 881	0	2 858	45 741
Privatpersoner	0	0	8 909	71	8 980
Kredittinstitusjoner	0	1 192	0	4	1 196
Ufordelt	0	0	0	98	98
Sum	3	44 073	8 909	3 030	56 014

Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer. For å overvåke kredittrisiko i utlånene og investeringene er det nedsatt en egen kredittkomite som møtes på jevnlig basis. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor fastsettes av komiteen. Endringer i debtors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning.

Konsernet har god balanse mellom norske obligasjoner og internasjonale obligasjoner, og har en portefølje av utelukkende gode kreditter. Konsernet kan sies å ha en høy konsentrasjon av gjeldsinstrumenter rettet mot norsk offentlig sektor, dog dette ikke impliserer konsentrasjonsrisiko i ordinær forstand siden motpartsrisikoen er minimal.

I noteinndelingen er det kun benyttet rating fra Standard & Poor's. KLP Konsern benytter seg også av rating fra Moody's Investor Services og Fitch Ratings og alle tre er likestilte og som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Tabellen viser eksponering mot ratingkategoriene som S&P benytter seg av, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Uratet/non investement grade gjelder i all hovedsak kommuner/fylkeskommuner, enkelte norske finansinstitusjoner og andre investeringer innen norsk finans. KLP Konsernet har strenge retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under denne kategorien.

Linjene i noten er sammenfallende med balanseoppsettet. Unntakene er gjeldsinstrumenter til virkelig verdi som er delt opp i tre kategorier i noten og utlån som vist samlet i noten, men som befinner seg på to linjer i balansen (virkelig verdi og amortisert kost).

Note 9 Kredittrisiko, forts.

Geografisk uttrekk av gjeldsinstrumenter - Eksponering mot profilerte land i Eurosonen (PIIGS²)

30.09.2011 Millioner kroner	Spania	Italia	Sum
Statsgjeld	167	3 775	3 943
Statsgaranterte papirer	804	0	804
Sum	971	3 775	4 746

Rating	Spania	Italia
Moody's	A1	A2
Standard & Poor's	AA-	A
Fitch	AA-	A+

Oversikten viser statsgjeld KLP-konsernet har mot utvalgte land, samt tilhørende rating. Landene i tabellen er valgt på bakgrunn av profilen de har oppnådd som utsatte økonomier i eurosonen, og i den pågående gjeldsuroen som knytter seg der. Gjeldsuroen baserer seg i første rekke på frykten for mislighold av statsgjelden. I Hellas, landet hvor sannsynligheten for mislighold er høyest, har KLP konsernet ingen rentepapirer. KLP Konsernet har ingen statspapirer i Irland og Portugal. Oversikten viser markedsverdi.

¹ Kredittrisikoen som utlån er eksponert mot er beregnet med utgangspunkt i forskriften om minstekrav til kapitaldekning, og reglene som gjelder ved fastsettelse av beregningsgrunnlaget. Utlånene er lagt separat i og med at de ikke inngår med samme ratingkategorier.

² Akronymet PIIGS viser til de antatt mest utsatte landene som følge av markedsuroen rundt statsgjelden i eurosonen og henviser til Portugal, Irland, Italy, Greece, Spain.

Note 10 Renterisiko

30.09.2011						Endring i	Endring i		
Millioner kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	kontant- strøm 3. kvartal	kontant- strøm hittil i år	Sum 3. kvartal	Sum hittil i år
Eiendeler									
Aksjefondsandeler ¹	0	0	0	0	0	1	3	1	3
Alternative investeringer	-3	0	0	0	0	1	4	-2	1
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	7	4	24	-328	-181	-1	8	-476	-466
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	2	5	2	5
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-9	-33	-247	-401	-179	15	41	-853	-827
Rentefondsandeler	-1 412	0	0	0	0	3	8	-1 408	-1 404
Plassering kredittinstitusjoner	0	0	0	-6	0	3	10	-4	4
Utlån	0	-1	-77	-72	-2	60	240	-92	88
Utlån og fordringer	-12	-6	0	0	0	22	67	3	49
Sum eiendeler	-1 428	-36	-300	-806	-363	105	387	-2 828	-2 547
Forpliktelseser									
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	1	7	74	152	2	-7	-30	229	206
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	50	33	0	0	83	83
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	-11	-43	-11	-43
Gjeld ved stiftelse av verdipapir	0	0	0	129	0	-52	-208	77	-79
Innskudd	0	0	0	0	0	-4	-17	-4	-17
Sum forpliktelseser	1	7	74	331	35	-74	-298	374	150
Sum	-1 427	-29	-226	-475	-328	31	89	-2 455	-2 397

Note 10 Renterisiko, forts.

31.12.2010	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år 10 år	Over 10 år	Endring i kontant- strøm	Sum
Millioner kroner							
Eiendeler							
Aksjefondsandeler ¹	1	0	0	0	0	4	5
Alternative investeringer	-13	0	0	0	0	5	-8
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	-34	6	3	-169	-158	-11	-364
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	7	7
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-20	-20	-282	-385	-130	49	-787
Rentefondsandeler	-1 290	0	0	0	0	5	-1 285
Utlån og fordringer	-7	-13				54	33
Utlån	0	-13	-53	-3	0	240	171
Call Money	0	0	0	0	0	0	0
Sum eiendeler	-1 364	-40	-332	-577	-289	353	-2 228
Forpliktelseser							
Innskudd	0	0	0	0	0	-2	-2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	0	20	0	-44	-24
Gjeld til finansinstitusjoner	17	0	0	0	0	-240	-223
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	1	8	60	101	0	18	187
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	43	28	0	71
Call Money	0	0	0	0	0	0	0
Sum forpliktelseser	18	8	60	164	28	-268	9
Sum	-1 346	-32	-273	-392	-261	85	-2 219

¹ Aksjefondsandeler dekker den delen av fondet som ikke er aksjer, men som består av eiendeler omfattet av renterisiko; overskuddslikviditet i form av bankkontoer og derivater brukt til sikringsformål.

Noten viser resultateffekten ved endring av markedsrenten på en prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko. Virkelig verdi risiko er beregnet ved endring i virkelig verdi på relaterte instrumenter hvis renten hadde vært en prosent høyere ved periodeslutt. Flytende rente risiko indikerer endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom året det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenar-ioet ved en prosents høyere rente hadde gitt konsernet.

Renterisikoen totalt sett er begrenset for konsernet da en høy andel er investert i anleggsobligasjoner og utlån med fast rente målt til amortisert kost, som ikke gir utslag i resultatet ved endring i markedsrenten.

Note 11 Likviditetsrisiko

Tabellen nedenfor spesifiserer selskapets finansielle forpliktelser klassifisert etter forfallsstruktur. Beløpene i tabellen er udiskonterte kontraktsmessige kontantsstrømmer.

30.09.2011 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlige lån ¹	14	153	2 975	753	0	3 895
Fondsobligasjonslån ¹	0	64	171	214	1 670	2 119
Finansielle derivater	710	725	1 183	412	-95	2 936
Gjeld til og innskudd kunder	1 715	0	0	0	0	1 715
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	3 002	20 291	923	0	24 215
Gjeld til kredittinstitusjoner	328	580	0	0	0	908
Leverandørgjeld	29	0	0	0	0	29
Betingede forpliktelser	3 566	0	0	0	0	3 566
Sum	6 363	4 523	24 620	2 301	1 574	39 382

31.12.2010 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlig lånekapital	0	150	600	3 197	0	3 948
Fondsobligasjonslån	0	42	169	212	1 639	2 063
Finansielle derivater	49	239	406	223	-18	901
Gjeld til og innskudd fra kunder	1 026	0	0	0	0	1 026
Gjeld siftet ved utstedelse av verdipapirer	0	3 263	6 505	308	0	10 076
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	13 411	0	0	0	13 411
Leverandørgjeld	672	0	0	0	0	672
Betingede forpliktelser	3 678	0	0	0	0	3 678
Sum	5 425	17 105	7 681	3 940	1 622	35 773

¹ KLP har to ansvarlige lån og et fondsobligasjonslån. Disse lånene er evigvarende, men i denne oversikten vises de som forfall på tidspunktene hvor KLP har opsjon på innløsning.

Risikoen for at konsernet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av konsernets eiendeler er likvide. Konsernet har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. Konsernets likviditetsstrategi innebærer at konsernet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte konsernets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i konsernets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå. KLP Kapitalforvaltning forvalter konsernets likviditet. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Konsernstyret fastsetter årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for konsernet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

Tabellen over viser finansielle forpliktelser konsernet har samlet på rentebetalinger og innbetaling av hovedstol, basert på forfall. KLP Banken konsern innehar den største delen av de finansielle forpliktelsene i konsernet.

For informasjon vedrørende utbetalingsprofil på forsikringsforpliktelser vises det til likviditetsnoten i årsrapporten for 2010.

Ikke-finansielt regnskap 3. kvartal 2011

Noter	T.o.m. 3. kvartal 2011	2. kvartal 2011	Mål 2011	2010	
Miljø					
1	Energiforbruk kwh KLP-Huset	3 871 433	1 929 930	5 098 896	5 367 259
1	Energiforbruk kwh egne kontorer Trondheim	119 370	88 234	339 301	357 159
1	Energiforbruk kwh eget kontor Bergen	340 976	287 010	514 270	541 337
Ansatte					
	Antall ansatte	775	768		762
	Prosent rapportert sykefravær 12 mnd rullerende	4,4	4,6	under 4,5	4,4
	Prosent rapportert sykefravær kvartal	4,4	4,5		
Ansvarlige investeringer					
	Antall utelukkelse av selskaper fra investeringsporteføljen	64	63		59
	Antall reinkluderte selskaper i investeringsporteføljen	0	0		3
	Antall generalforsamlinger i norske selskaper hvor KLP har stemt	116	94		127
	Antall generalforsamlinger i utenlandske selskaper hvor KLP har stemt	1 460	1 186		1 533
	Dialog med antall selskaper	95	84	110	

Note 1 Energiforbruk

Mål er fastsatt til 5 % reduksjon i tonn Co₂/ansatt. 1 kwh tilsvarer ca 1 NOK og 1g Co₂
Tall for 2009 foreligger ikke.

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 3. kvartal 2011

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	01.01.11- 30.09.11	01.01.10- 30.09.10	2010
	Premieinntekter	11 123	10 976	17 772	16 960	20 345
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	325	961	1 352	2 270	2 922
	Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler	1 626	2 333	6 790	5 645	6 998
	Verdiendringer på investeringer	-3 762	2 384	-6 541	2 907	5 438
	Realisert gevinst og tap på investeringer	-884	445	821	-482	69
	Netto inntekter fra kollektivportefølje	-2 696	6 123	2 421	10 340	15 427
	Netto inntekter fra investeringsvalgportefølje	-30	9	-6	13	21
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	166	166	497	484	650
	Erstatninger	-2 501	-2 290	-7 492	-7 880	-10 080
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelse	-5 925	-12 509	-8 619	-15 267	-22 331
	Endringer i forsikringsforpliktelse investeringsvalgportefølje	-13	-6	-59	-18	-29
	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelse	316	-2 108	-3 324	-3 595	-2 581
3	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-207	-181	-550	-498	-714
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-166	-165	-495	-485	-651
	Resultat av teknisk regnskap	67	16	146	53	59
	Netto inntekter fra investeringer i selskapsportefølje	40	193	520	511	712
	Andre inntekter	2	-2	8	4	13
	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsportefølje	-58	-53	-162	-156	-212
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	-16	138	367	359	513
	Resultat før skattekostnad	51	154	512	412	572
	Skattekostnader	0	0	0	0	0
	Resultat før andre resultatkomponenter	51	154	512	412	572
	Andre resultatkomponenter	0	0	0	0	0
	TOTALRESULTAT	51	154	512	412	572

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 3. kvartal 2011

Noter	Balanse Millioner kroner	30.09. 2011	30.09. 2010	31.12. 2010
EIENDELER				
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN				
	Immaterielle eiendeler	320	357	306
5	Investeringer	16 502	14 680	14 787
7	Fordringer	8 143	8 111	756
	Andre eiendeler	478	455	521
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	25 443	23 603	16 371
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE				
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	27 472	24 469	25 122
6	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	4 506	2 553	3 200
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	97 649	100 632	100 223
5	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	101 287	87 051	99 092
	Sum eiendeler i kollektivporteføljen	230 914	214 704	227 637
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	168	32	33
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	528	100	103
5	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	684	134	139
	Sum eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 380	267	274
	EIENDELER	257 737	238 573	244 282
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				
	Innskutt egenkapital	6 217	5 626	5 628
	Opptjent egenkapital	5 619	4 947	5 107
	Ansvarlig lånekapital mv.	4 265	4 122	4 074
4	Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	236 725	221 854	227 260
4	Forsikringsforpliktelser investeringsvalgportefølje	1 377	266	273
	Avsetninger for forpliktelser	340	382	340
	Forpliktelser	3 134	1 339	1 544
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	60	38	57
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	257 737	238 573	244 282
Poster utenom balansen				
	Betingede forpliktelser	3 189	2 722	2 978

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 3. kvartal 2011

Oppstilling over endringer i egenkapital Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2011			
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 107	10 735
Totalresultat	0	512	512
Sum totalresultat	0	512	512
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	596	0	596
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-7	0	-7
Sum transaksjoner med eierne	589	0	589
Egenkapital 30.09.2011	6 217	5 619	11 837

Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2010			
Egenkapital 01.01.2010	5 107	4 535	9 642
Totalresultat	0	412	412
Sum totalresultat	0	412	412
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	553	0	556
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-34	0	-35
Sum transaksjoner med eierne	519	0	519
Egenkapital 30.09.2010	5 626	4 947	10 573

Kontantstrømoppstilling Millioner kroner	01.01.11 -30.09.11	01.01.11 -30.06.11	01.01.11 -31.03.11	01.01.10 -31.12.10	01.01.10 -30.09.10
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	6 101	4 956	1 506	16 395	5 353
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-6 744	-4 847	-1 199	-17 101	-5 986
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	596	0	-5	662	519
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-47	110	302	-44	-114
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	460	460	460	504	504
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	413	569	762	460	390

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser regnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for perioden 01.01.2011 - 30.09.2011. Regnskapet er ikke revidert. Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap.

Det anbefales at denne delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2010 og kvartalsregnskapene for 1. kvartal 2011 og 2. kvartal 2011. Disse kan lastes ned på www.klp.no.

Delårsregnskapet er, i likhet med årsregnskapet for 2010, avlagt etter Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241: Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper (årsregnskapsforskriften).

Note 2 Verdiendring investeringseiendom

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterselskaper er verdivurdert pr 30. september 2011.

Millioner kroner	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	01.01.11- 30.09.11	01.01.10- 30.09.10	01.01.10 - 31.12.10
Verdiregulering inkludert valuta	47	697	465	1 343	1 634
Valutasikring	-93	-80	2	-15	106
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	-46	617	467	1 328	1 740

Note 3 Forsikringsrelaterte driftskostnader

Millioner kroner	3. kvartal 2011	3. kvartal 2010	01.01.11- 30.09.11	01.01.10- 30.09.10	01.01.10- 31.12.10
Personalkostnader	123	110	299	272	344
Avskrivninger og nedskrivninger	17	16	48	39	118
Andre driftskostnader	67	55	202	187	252
Forsikringsrelaterte driftskostnader	207	181	550	498	714

Note 4 Forsikringsforpliktelse

Millioner kroner	30.09. 2011	30.09. 2010	31.12. 2010
Premiereserve	219 249	203 656	206 075
Premiefond	2 091	1 565	3 512
Tilleggsavsetninger	10 090	8 092	10 144
Kursreguleringsfond	1 856	4 871	7 450
Andre avsetninger	79	81	79
Udisponert resultat til forsikringskontrakter i kollektivporteføljen	3 360	3 588	0
Forsikringsmessige avsetninger - kontraktsfaste forpliktelse	236 725	221 854	227 260
Premiereserve	1 280	242	243
Premiefond	39	7	12
Tilleggsavsetninger	94	10	19
Udisponert resultat til forsikringskontrakter i investeringsvalgporteføljen	-36	8	0
Forsikringsforpliktelse - investeringsvalg	1 377	266	273

Note 5 Finansielle eiendeler

Millioner kroner	30.09.2011	30.09.2010	31.12.2010
Finansielle eiendeler selskapsporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	3 349	4 076	3 238
Obligasjoner lån og fordring	3 656	2 442	3 341
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	7 006	6 518	6 579
Aksjer og andeler	1 222	1 263	1 222
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	2 815	2 037	2 021
Utlån og fordringer	626	452	504
Finansielle derivater	231	113	86
Andre finansielle eiendeler	138	0	0
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	5 032	3 865	3 833
Sum finansielle eiendeler selskapsporteføljen	12 037	10 383	10 411
Eiendomsinvesteringer	932	941	949
Datterselskaper	3 540	3 356	3 426
Sum investeringer i selskapsporteføljen	16 509	14 680	14 787
Finansielle eiendeler kollektivporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	37 112	41 503	37 982
Obligasjoner lån og fordring	39 315	28 937	35 788
Utlån	21 222	30 191	26 453
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	97 649	100 632	100 223
Aksjer og andeler	32 024	25 155	34 235
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	56 377	51 620	51 456
Utlån og fordringer	13 263	9 267	12 266
Finansielle derivater	378	970	1 117
Andre finansielle eiendeler	-755	38	18
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	101 287	87 051	99 092
Sum finansielle eiendeler kollektivporteføljen	198 936	187 682	199 315
Finansielle eiendeler investeringsvalgporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	190	50	48
Obligasjoner lån og fordring	338	50	55
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	528	100	103
Aksjer og andeler	254	54	64
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	414	77	73
Utlån og fordringer	21	4	1
Finansielle derivater	0	0	0
Andre finansielle eiendeler	-6	0	0
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	684	134	139
Sum finansielle eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 212	235	241
Sum finansielle eiendeler	212 185	198 300	209 967

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

KLP har pr 30.09.2011 innvilget lån til KLP Banken med 4,5 milliarder kroner. Lånet er gitt til markedsrente (NIBOR + margin) og har forfall 15.12.2011.

Note 7 Regulering av forpliktelser som følge av endring i lønn og regulering av folketrygdens grunnbeløp

Økningen i forsikringsmessige forpliktelser som oppstår som følge av årlig regulering av folketrygdens grunnbeløp, samt lønnsoppgjør for yrkesaktive medlemmer, finansieres ved engangspremie (reguleringspremie). Denne engangspremien og økningen av forsikringsmessige forpliktelser regnskapsføres samtidig når effekten er kjent, det vil si normalt i 2. halvår. I regnskapet etter tredje kvartal 2011 er denne effekten hensyntatt med et estimat ut fra årets lønns- og trygdeoppgjør. Reguleringspremie inntektsført i tredje kvartal utgjør 7,8 milliarder kroner. Beløpet er ved utgangen av tredje kvartal ikke innbetalt og står som fordring i balansen. Endelig avregning skjer ved årets slutt.

Kommunal Landspensjonskasse

Org.nr. 938 708 606
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
E-post: klp@klp.no
www.klp.no

Hovedkontor

Dronning Eufemias gate 10,
0103 Oslo
Tlf: 22 03 35 00
Faks: 22 03 36 00

Regionskontor

Vågsallmenningen 16 Bergen
Tlf: 05554
Faks: 55 54 85 90

